

Referat af møde i FØJO's brugerudvalg

**Onsdag den 18. februar 2004
på Forskningscenter Bygholm**

Til stede

Henrik Refsgaard, Bruno Sander Nielsen, Johannes Nebel, Klaus Loehr-Petersen, Ole Bloch Engelbrecht, Thomas Roland, Thomas Vang Jørgensen, Thure Worm, Erik Steen Kristensen og Claus Bo Andreassen (referent).

Lizzie Melby Jespersen deltog i pkt. 1-3. Svend Christensen deltog i pkt. 7.

Fraværende

Freya Grossman, Jens Holst Nielsen og Peter Kaae Holm

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Bemærkninger til referat fra mødet den 3. september 2003 (se www.okoforsk.dk)
3. Valg af næstformand
4. Meddelelser
5. Høring af EU's aktionsplan den 22. januar 2004 ved Johannes Nebel
6. Fremlæggelse og diskussion af projektet "Implementering og kontrol af det økologiske regelsæt i udvalgte lande" ved Lizzie Melby Jespersen, FØJO
7. Orientering om aktiviteter på Rugballegård ved forskningschef Svend Christensen, DJF
8. Oplæg til FØJO III
9. Referat og evt. opfølgning på workshop om økologisk integritet den 3. december 2003
10. Vidensyntese om økologisk jordbrug i globalt perspektiv
11. Eventuelt

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Bemærkninger til referat fra mødet den 3. september 2003

Referatet blev godkendt

3. Valg af næstformand

Henrik Refsgaard foreslog Thomas Roland, Forbrugerrådet som næstformand. Thomas blev enstemmigt valg.

4. Meddelelser

Erik Steen Kristensen (ESK) orienterede om den ansøgning til EU's ERA-NET, som FØJO i samarbejde med de bevilgende myndigheder i 11 europæiske lande har indsendt. Samarbejdet, som har titlen CORE organic, tager udgangspunkt i formaliseret udveksling af information og viden om "best practices". I projektet undersøges mulighederne for synergi gennem øget samarbejde på tværs af landegrænser, dels med henblik på at øge forskningens kvalitet og relevans, dels i forhold til en bedre og mere målrettet udnyttelse af ressourcer og faciliteter. Endelig er det målet at iværksætte et fælles, koordineret forskningsprogram til i alt 9 mio. € årligt. De 11 lande står samlet for en forskningsindsats i økologisk jordbrug svarende til 60 mio. € eller 450 mio. kr. årligt. Det er FØJO der i samarbejde med Direktoratet for FødevarerErhverv (DFFE) koordinerer indsatsen.

ESK gav endvidere en kort orientering om de øvrige nye EU-projekter, som FØJO er involveret i. Det drejer sig om projekterne *Improving quality and safety and reduction of cost in the European Organic and "low input" supply chains*, *Revision of the regulation on organic agriculture*, *Replacement for Copper Fungicides in Organic Agriculture* samt *New strategies to improve grain legumes for food and feed*. Projekterne er sammen med igangværende projekter beskrevet i FØJOintern nr. 6/2003.

De nye projekter er bevilget af EU, men det har vist sig vanskeligt at tilvejebringe en danske medfinansiering. DFFE har dog givet mundtlig tilsagn om medfinansiering for det første projektår.

Johannes Nebel (JN) fandt, at CORE organic kunne være forløberen for en forskningskomite for økologisk jordbrug, som forventes nedsat i forlængelse af den europæiske aktionsplan for økologisk jordbrug.

JN spurgte endvidere om FØJO vil koordinere andre EU-projekter, som er bevilget uden om FØJO. ESK svarede, at det har FØJO ikke mandat til.

5. Høring af EU's aktionsplan

JN deltager på vegne af de danske landboorganisationer i arbejdet med at udarbejde den europæiske aktionsplan for økologisk jordbrug. På den baggrund gav han en orientering om den høring om aktionsplanen, som EU-kommissionen afholdte den 22. januar.

Formålet med høringen var primært at få inputs fra økologiske interesseorganisationer m.fl.; omkring 100 forskellige organisationer deltog. Endvidere var der indlæg fra diverse eksperter inden for bl.a. jordbrug, miljø, forbrugerspørgsmål m.fl. Fra Danmark deltog Birte Boelt, som på vegne af FØJO gav et oplæg om mulighederne for sameksistens af genmodificerede og økologiske afgrøder.

Det forventes nu, at kommissionen i april/maj vil udgive aktionsplanen, som en såkaldt "communication" til ministerråd og parlament.

Brugerudvalget havde en kort diskussion om aktionsplanen. Bl.a. blev det konstateret, at der lægges op til, at det er markedet (forbrugerne), som skal sikre udviklingen, frem for at udviklingen "betales" via miljøgevinsten ved økologisk jordbrug.

6. Implementering og kontrol af det økologiske regelsæt i udvalgte lande

Lizzie Melby Jespersen, som er nyansat i FØJO's sekretariat, orienterede om et nyt projekt om "Implementering og kontrol af det økologiske regelsæt i udvalgte lande" (se det udsendte bilag 6).

Projektet, som er bevilget af fonden for økologisk jordbrug, skal bl.a. kortlægge og beskrive implementeringen og kontrollen af de økologiske regelsæt i udvalgte europæiske lande. Via samarbejdet med det FØJO-koordinerede EU-projekt "REVISION" er det målet at skabe øget kendskab til reguleringen af økologisk jordbrug i Europa, og derigennem et bedre grundlag for at øge troværdigheden til økologisk fødevarerproduktion

Projektet skal med andre ord give en bedre indsigt i forskelle og ligheder i reguleringen mellem udvalgte europæiske lande. Denne viden kan være en væsentlig forudsætning for, dels at kunne rådgive om EU-regulering af økologisk jordbrug og dermed medvirke til at skabe et mere frit europæisk marked for økologiske produkter.

Formålet med orienteringen var at få brugerudvalgets forslag til hvilke markeder og kontrolorganisationer, der skal arbejdes med i projektet. Her var der enighed om, at indsatsen især skal fokusere på inspektionsproceduren i Storbritannien, Sverige, Tyskland og Holland.

7. Aktiviteter på Rugballegård

Forskningschef Svend Christensen (SC), DJF gennemgik de igangværende aktiviteter på den økologiske forsøgsstation Rugballegård. Endvidere skitserede han nogle af de perspektiver, som teknologiske udvikling åbner for i relation til økologisk jordbrug. Her blev der bl.a. peget på mulighederne for udvikling af en lugerobot, en mobil malkerobot samt øget anvendelse af sensorer, videoovervågning og lignende (se bilag 7).

Brugerudvalget fandt, at der er mange spændende perspektiver i udviklingen af teknologi, som kan lette hverdagen for de økologisk jordbrugere. Det er dog samtidig et område, hvor der er behov for diskussion og stillingtagen samt for undersøgelser af skadevirkninger. Eksempelvis pegede Klaus Lochr-Petersen på behovet for at undersøge mulige skadevirkninger af lavfrekvente radiosignaler.

JN pegede på at teknologi er et indsatsområde for FØJO, men fandt at DØFR modtager mange spredte ansøgninger om støtte. På den baggrund spurgte han om SC's mening om mulighederne for en mere koordineret indsats. SC forklarede at Byholm ser sin mission som at afprøve forslag, som kommer fra virksomheder m.fl., frem for selv at udvikle nye teknologier. Dette vanskeliggør en koordinering.

Det var imidlertid brugervalgets klare opfattelse, at der er behov for en koordineret indsats på området, og at det er FØJO, som skal koordinere indsatsen. Der er endvidere behov for en bedre dialog mellem forskningen og brugerne. SC blev på den baggrund opfordret til at bruge FØJO's brugerudvalg som et brugerudvalg for Rugballegård.

8. Oplæg til FØJO III

ESK introducerede det udsendte "udkast af 6. februar 2004". Som det fremgår, bygger oplægget på det strategioplæg, som både bestyrelse og brugerudvalg tidligere har godkendt.

Oplægget og den indeholdte tidsplan er udarbejdet med forventning om behandling på de kommende møder i Fødevareministeriets Rådgivende Forskningsudvalg (FRF) og Det Økologiske Fødevareråd (DØFR).

På baggrund af ændringerne i forskningsrådssystemet er proceduren for iværksættelse af ny forskning endnu ikke kendt. Det er dog givet, at en procedure til sikring af den forskningsfaglige kvalitet skal aftales med "Det Strategiske Forskningsråd".

Brugerudvalget diskuterede indgående oplæggets faglige indhold og mulighederne for at finansiere en kommende indsats. Diskussionen er ikke refereret, idet udvalgets bemærkninger er søgt inddraget i et nyt oplæg.

Siden oplægget er udarbejdet, er der kommet et brev fra Udviklings- og Forskningskontoret under Direktoratet for FødevareErhverv. I brevet giver kontoret anvisninger vedrørende procedurer og de kommende forhandlinger med Det Strategiske Forskningsråd og Fødevareministeriets Rådgivende Forskningsudvalg (FRF).

Brevet førte til udarbejdelsen af et kraftigt revideret oplæg, som blev sendt til kommentering i brugerudvalget. Kopi af det færdiggjorte reviderede oplæg er ligeledes fremsendt til brugerudvalget. Oplægget vil blive lagt på www.okoforsk.dk, når det er blevet behandlet i FRF.

9. Referat og evt. opfølgning på workshop om økologisk integritet den 3. december 2003

ESK gav en kort redegørelse for den afholdte workshop (se referater m.m. på www.okoforsk.dk).

Thomas Vang, foreslog at FØJO's workshops i højere grad skulle være åbne for rådgivere, dels for at de kan deltage i diskussionen, dels med henblik på at formidle stoffet.

HR var positiv over for rådgivernes deltagelse, og han pegede på, at der allerede ligger materiale frit tilgængeligt på internettet, som kan anvendes i forbindelse med diskussion og formidling. Endvidere nævnte han muligheden for at holde et møde om integritet/FØJO III på den kommende workshop.

10. Vidensyntese om økologisk jordbrug i globalt perspektiv

ESK gav en kort introduktion til den påtænkte vidensyntese (se den danske og engelsksprogede beskrivelse på www.okoforsk.dk samt vidensyntesens nye netsted www.ecowiki.org).

Der var enkelte forslag, bl.a. om i højere grad at få oplægsholdere fra tredje verdenslande. ESK forklarede, at det er et stort ønske at få bred deltagelse, det har imidlertid vist sig at være meget vanskelig at finde kvalificerede oplægsholdere. Forslag modtages dog fortsat meget gerne.

11. Eventuelt

JN bad om, at der i forbindelse med det videre arbejde med oplægget til FØJO III afholdes fællesmøde mellem bestyrelse og brugerudvalg, hvilket der var tilslutning til.